

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenepad 1
2595 BG 's Gravenhage

Datum: 28-8-2025

Onze ref.: 595522

Inlichtingen: ewolters@aob.nl

Onderwerp: Inbreng AOb CD funderend onderwijs

Geachte leden van de vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Op 4 september vindt het commissiedebat Funderend Onderwijs plaats. Graag geven wij hierbij onze input mee voor dit debat.

Schrap de bezuinigingen op het funderend onderwijs

Ondanks het aftreden van het kabinet staan de bezuinigingen op het funderend onderwijs nog steeds overeind. Het schrappen van de onderwijskansenregeling, de bezuiniging op de arbeidsmarkttoelage VO en, vanaf 2029, op de salarissen van leraren zijn allemaal schrijnende bezuinigingen die het onderwijs afbreken.

De onderwijskansenregeling, gericht op leerlingen die vanwege allerlei redenen, net iets meer ondersteuning nodig hebben, bereikt 455.000 jongeren, vooral in het vmbo en praktijkonderwijs. Alleen al in het praktijkonderwijs zorgt het wegvallen van deze regeling voor het verlies van 275 fulltime onderwijsassistenten. Minder begeleiding, minder ondersteuning, minder leraren en onderwijsondersteuners, in juist nog vollere klassen. Dit raakt de leerlingen voor wie de uitdagingen het grootst zijn, en die met dit kleine beetje extra hulp wél mee kunnen komen met hun klasgenoten.

Naast de bezuiniging op het budget per leerling kort dit kabinet, door de arbeidsmarkttoelage voortgezet onderwijs te verlagen, ook op de salarissen van leraren die werken op scholen in de meest kwetsbare wijken. Deze toelage is bedoeld om werken op scholen met een verhoogd risico op onderwijsachterstanden aantrekkelijker te maken. Het zijn scholen die kampen met de grootste lerarentekorten en het vaakst onbevoegd personeel moeten inzetten om klassen niet naar huis te moeten sturen of lessen in zijn geheel te laten vervallen. De tekorten op deze scholen zullen verder oplopen, hiermee neemt de kansengelijkheid nog verder toe.

Daarbovenop wordt er vanaf 2029, structureel, 100 mln. euro bezuinigd op de salarissen van medewerkers in de publieke sectoren, waaronder leraren. Deze bezuiniging kan oplopen tot honderden euro's minder inkomen per jaar. Onderwijspersoneel blijft gedurende hun gehele loopbaan last houden van deze bezuiniging. In een sector die kampt met personeelstekorten, hoge werkdruk en groeiende verwachtingen, is deze boodschap ronduit schadelijk. Een aantrekkelijk beroep begint bij zekerheid en waardering – niet bij structurele bezuinigingen op arbeidsvoorwaarden.

Kwaliteit van onderwijs voorop

Goed onderwijs kan alleen met voldoende leraren, die goed opgeleid zijn. Iedere leerling verdient een bevoegde leraar. Op dit moment lukt dit niet: in het onderwijs is op veel plekken in het land sprake van een groot lerarentekort.¹ Dit lerarentekort drukt enorm op de kwaliteit van het onderwijs – onbevoegden worden voor de klas gezet om de gaten te vullen.

Het eerlijke verhaal is dan ook dat de kwaliteit van onderwijs onder druk komt te staan. Ons stelsel is zo ingericht dat de kwaliteit van onderwijs geborgd wordt door een leraar die de juiste lerarenopleiding heeft doorlopen. Binnen dit stelsel is de kwaliteit niét geborgd als een ‘anders bevoegde’ of andere professional voor de klas wordt gezet. Immers onbevoegden zijn niet opgeleid en getoetst op de pedagogische, didactische en vakinhoudelijke bekwaamheidseisen waar leraren aan moeten voldoen. Als we de basisvaardigheden van leerlingen daadwerkelijk willen verbeteren, ervoor willen zorgen dat jongeren niet uitvallen, de benodigde begeleiding geven en een veilig leerklimaat is in de klas en op school, dan is het cruciaal dat de lessen worden gegeven door leraren die aan alle eisen van het vak voldoen.

Voor de AOb is het belangrijkste dat er wordt geïnvesteerd in voldoende bevoegde leraren. Het belang van bevoegde leraren voor de klas wordt breed gedeeld. Alle lijnen die investeren in voldoende bevoegde leraren, en daarmee de kwaliteit van onderwijs vooropzetten, ondersteunen we dan ook.

Het is dan opmerkelijk dat de staatssecretaris, zonder een einddatum te noemen, blijft doorgaan met noodmaatregelen, zoals de invoering van de teambevoegdheid in het vo en G5-noodmaatregel in het po. Bovendien, door onbevoegden in te zetten en daarbij te suggereren dat de kwaliteit van onderwijs gegarandeerd kan worden, wordt afbreuk aan de professionaliteit en het vakmanschap van leraren gedaan. Dit terwijl het benadrukken en waarderen van de professionaliteit van de leraar juist van groot belang is om leraren aan te trekken én te behouden voor het onderwijs. De AOb vindt dan ook dat alles op alles moet worden gezet zodat elke leerling een bevoegde leraar heeft. Het laten voortduren, zonder einddatum, en daarmee structureel maken, van deze noodmaatregelen is dan ook volstrekt ongewenst. Het inzetten van onbevoegde leraren mag niet het nieuwe normaal worden.

De AOb vraagt dan ook om een maximale termijn van de duur van deze noodmaatregelen. Na deze termijn dienen deze noodmaatregelen te stoppen. Ondertussen moeten er aanvullende maatregelen worden genomen om het beroep aantrekkelijker te maken, zoals het onderzoeken of met minder onderwijstijd in het primair onderwijs de kwaliteit van onderwijs verhoogd kan worden, de administratieve lasten voor leraren te verlagen en voldoende passende ondersteuning te faciliteren voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Op deze manier krijgen leraren meer tijd om lessen voor te bereiden, wordt het beroep aantrekkelijker en stijgt tevens de kwaliteit van het onderwijs.

¹ In PO is het tekort 7700 leraren. In het VO 3800 leraren.

Aanpak lerarentekort

Naast het vak aantrekkelijker maken voor zittende leraren, is het ook van belang de zij-instroom te verbeteren. Om het lerarentekort aan te pakken, moet de overstap naar het onderwijs écht financieel aantrekkelijk worden. Zij-instromers hebben, bij de overstap, veelal te maken met een inkomensval. Door de opleiding volledig betaald als leraar te maken, zullen meer mensen kiezen voor het onderwijs. Bovendien krijgt de zij-instromer zo langer de ruimte om het vak te leren, zonder direct zelfstandig voor de klas te staan. Het bevordert de kwaliteit van het onderwijs én zorgt ervoor dat er minder zij-instromers uitvallen. De AOb pleit om die reden voor het betaald maken van de opleiding voor zij-instromers vanaf dag 1.

Zeggenschap van leraren

De zeggenschap van leraren is cruciaal om de kwaliteit van onderwijs te kunnen borgen. De AOb is hier ook, namens de beroepsgroep leraren, op het niveau van de school, de regio én landelijk al volop actief. De AOb constateert echter dat de stem van de beroepsgroep leraren niet altijd wordt meegenomen. In de onderwijsregio's is het niet eenvoudig om een gelijkwaardige stem te organiseren voor leraren en de georganiseerde beroepsgroep. Dit heeft te maken met de financiering, de werkdruk van leraren én het lerarentekort. De AOb ziet dan ook graag dat die gelijkwaardige stem van de beroepsgroep in alle onderwijsregio's wordt gerealiseerd.

De uitwerking van de motie lerarentoets² is dan ook hoognodig. Om de zeggenschap van leraren te versterken, is het van belang dat de stem van de beroepsgroep leraren wordt geconsulteerd bij wijzigingen in onderwijsbeleid op alle niveaus. Dit voorkomt onverstandige beslissingen, zoals de G5-noodmaatregel in het po en de teambevoegdheid in het vo, die de kwaliteit van het onderwijs raken. Voor de zeggenschap op schoolniveau is het van belang dat het professioneel statuut beter zijn werking gaat krijgen op de scholen. Hoewel dit wettelijk is geregeld, is dit in de praktijk op veel scholen nog niet gerealiseerd. We zien hierin een belangrijke rol voor de AOb om dit samen met collega-lerarenorganisaties op te pakken.

Implementatie nieuw curriculum

Het is teleurstellend dat de invoering van de nieuwe kerndoelen en eindtermen zoveel vertraging oploopt. Deze kerndoelen en eindtermen zijn hard nodig in het onderwijs, het onderwijsveld heeft zich positief hierover uitgesproken en leerlingen hebben recht op de aanpassing daarvan. De AOb roept dan ook op om het wetstraject hiervoor niet verder te vertragen en bij voorkeur te versnellen.

Met vriendelijke groet,

Coba van der Veer
Voorzitter AOb

² [Werken in het onderwijs | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)